

RUTA 8: Ruta de les llegendes de l'Alt Camp

Veniu a descobrir llegendes mil·lenàries carregades d'històries de castells i torres, de passadissos secrets, de tresors amagats, de bandolers, de llops i fades i de fets miraculosos... Una oportunitat per reviure, amb els cinc sentits, el món llegendari poble a poble de l'Alt Camp.

MONTFERRI

La llegenda de la bondadosa Lucil.la i el castell de Montferri (Llegenda Castells i Torres).

Diu la llegenda, que en temps del Castell de Rocamora de Montferri o també conegut com Puigtinyós vivia la bondadosa Lucil.la, molt estimada per tota la gent de la conca del Gaià.

Però durant molt de temps va ser tancada per l'oncle Bernat que va caure pres d'ella, la bellesa de la seva neboda i amb qui volia arribar a casar-s'hi, va ser tancada en un humit soterrani, a pa i aigua, però ella es coneixia molt bé la fortalesa i va poder fugir, doncs sota una roca, hi havia l'entrada a un passadís secret, el qual la va conduir fins darrere la muntanya. Des d'allí va anar al poble de Puigtinyós (Montferri).

Diuen però, que ella temps després va allistar un exèrcit per recuperar el castell, aparegué muntada en un cavall blanc per les ribes del Gaià. Descobriu la seva bondat.

Torre del Moro a Montferri

Segons la llegenda construïda pels sarraïns d'una manera molt curiosa: posats en fila tots els homes s'anaven passant el material i l'aigua per alçar-la.

NULLES

Nulles, un passadís secret

A Nulles s'explica que des del castell hi havia un passadís secret que anava fins a l'altra banda del torrent, que està a menys d'un quilòmetre, però amb molt de desnivell.

El Meteorit de Nulles

L'any 1851 va caure un meteorit a Nulles, un dels deu registrats a Catalunya, va caure pels volts de les 5 de la tarda el dia 5 de novembre. Segons els historiadors, després

de veure's una gran bola de foc i sentir diverses detonacions, van caure diversos fragments.

Segons l'estudi des de la Catalunya central es va veure creuant el cel una massa arrodonida que es va inflamar deixant una llarga cua brillant i en forma de serp La gent es va almar pel soroll com un tro, que va durar uns 40 segons i es va sentir a uns 70 quilòmetres de distància. S'explica que "en arribar a prop de terra, el bòlid es va fragmentar i va produir forts espetecs acompanyats per la formació de petits núvols, com si fossin focs d'artifici, cosa que va impressionar els habitants de l'Alt Camp i que es pogué veure també de Tarragona estant. Alguns testimonis propers al lloc de caiguda (Nulles, Vilabella, Puigpelat, Vallmoll, Bràfim) varen sentir diverses menes de sorolls que se succeïen ordenadament: un espetec semblant a una descàrrega d'una companyia de fusellers precedí quatre explosions compassades, com si fossin canonades, que se sentiren al temps que es formava un núvol; després, sorolls metàl·lics i, finalment, el xiulet de les pedres en caure". La peça principal va caure al costat de la porta del Trull de Nulles on va fer un clot d'un pam i mig de fondària.

Dem meteorit de Nulles se'n conserven una quinzena de peces tot i que el fragment més gros, de 7 quilos i 862 grams, és al Museu de Ciències Naturals de Madrid. La resta de fragments són en diferents museus i centres d'investigació de Barcelona, Paris, Londres, Berlin, Budapest, Viena i Chicago. La composició mineralògica està constituïda per calci, coure, cobalt, sodi i indicis de gal·li i de germani, olivina, hiperstena, pirrotina i opacs de ferro niquelífer. La majoria dels fragments estan totalment recoberts per una crosta metàl·lica de fusió de color negra mentre que l'interior es de color grisenc verdós, de naturalesa rocosa, i d'estructura granular

VILABELLA

Miracles construïnt l'església de Vilabella

L'any 1862, en plena construcció de l'església de Vilabella, que el Pere Sardà, de cal Pere de l'Oli, baixant del campanar per una corriola, li quedà enganxada a dalt de tot la gaveta que portava i, en arribar ell a terra, li caigué al cap, des d'uns trenta metres. La gaveta, que era de fusta, quedà totalment esclafada i el Pere caigué a terra com si fos mort. Immediatament acudiren a auxiliar-lo. Li posaren una senalla al cap i li tiraren una galleda d'aigua al damunt, però el lesionat no donà senyals de vida. Tots cregueren que era mort. El portaren a casa seva a coll i el visità el metge però no li trobà res trencat, només una ferida al cap. A la tarda, ja havia recobrat el coneixement i, al cap de tres dies, ja tornava a treballar a dalt del campanar. Ho consideraren un miracle, una protecció de la Mare de Déu del Patrocini. Dies després es va saber que el Pere Sardà portava dins la gorra l'escapulari de la Verge del Carme.

Túnels subterranis a Vilabella

A Vilabella es parla que hi ha túnels subterranis a la part antiga del poble que travessen d'una casa a l'altra.

RODONYÀ

El Pou de Rodonyà i les dones de l'altre món

A Rodonyà , els intents de trobar aigua subterrània eren tots fallits, i els pous que es feien, alguns de ben fondos, no tenien èxit. La tradició explica que fa molts anys un dels primers senyors de Rodonyà va fer construir un gran pou al bell mig de la plaça, i arribaren tan fondo, que els treballadors que feien el pou sentiren des de baix com les dones de l'altre món cantaven i passaven farina. El fet els esglaià tant que el senyor manà parar el treball i enrunar el pou.

Ningú del poble donava crèdit a aquesta contalla que s'explicava, però la sorpresa va ser quan molts anys després, a finals de segle XIX, després d'unes fortes pluges, els veïns, anant a missa primera, van trobar-se un gran clot al mig de la plaça, en forma de pou.

Molts comentaris es van fer davant de tan estrany com inesperat esdeveniment, el qual demostrà la veritat de l'antiga existència d'un pou a la plaça. El clot, al cap de pocs dies, va ser enrunat de nou.

Túnel a Rodonyà

A Rodonyà del castell del poble al castellet(ara un munt de runes, situat a un quart d'hora al nord del poble, i conegut també pel castell de Mas Mateu), hi havia un túnel i estaven comunicats.

BRÀFIM

La nova ermita de la Mare de Déu del Loreto de Bràfim

A l'ermita del Loreto de Bràfim es trobaven que havien de canviar les finestres i les portes molt sovint perquè la fusta se'l podria sense saber perquè. Un dia, hi anà un pelegrí que venia d'Itàlia, de visitar la Santa Casa del Loreto (La imatge de Bràfim la van portar d'Itàlia al segle VII, i a Bràfim li van voler edificar una ermita en un paratge semblant al que ocupava al Loreto, a Itàlia),i l'ermità li explicà que passava amb la fusta del temple. El pelegrí li digué que allò succeïa perquè desagradava a la verge

que aquesta ermita imités la d'Itàlia, ja que la verge no volia que se n'edifiqués enlloc cap altra de semblant a la seva veritable i primitiva casa.

En una predicació que féu allí el pelegrí exhortà els fidels a canviar la construcció de l'ermita, i fer-la diferent. Els veïns resolgueren accontentar la verge canviant la forma de l'ermita, i en vista d'aquesta revelació es feren obres i l'ermita es transformà totalment. D'aleshores ençà, mai més s'hagueren de canviar les fustes de l'ermita.

VILA-RODONA

La pedra que no va arribar a Tarragona (Montmell, Vila-rodona)

Al terme de Montmell, molt a prop del límit del terme de Vila-rodona, està ubicada la pedra coneguda com el menhir de Pedrafita o la Pedra Alta.

D'aquesta pedra se n'explica una història de quan s'estava construint la Catedral de Tarragona. A les terres de Montmell hi vivia una jove anacoreta molt virtuosa, a qui acudiren molts per demanar-li consell i remei als seus mals. Pels peregrins que hi acudien, la donava saber que el Sant Pare havia concedit indulgències als qui ajudaven en la construcció de la Catedral Tarragonina. Ella es va proposar col·laborar-hi d'alguna manera, però no sabia com. En somnis se li aparegué l'obra de la catedral, on faltava una pedra prou gran i plana per la façana. I ho interpretà com un manament diví: li calia trobar la pedra i portar-la a Tarragona. Trobà la gran pedra i, de manera prodigiosa, l'aixecà i se la va posar damunt del cap, i va iniciar el camí per arribar a la catedral. La pedra no li pesava gens i, ben lleugera, avançava en direcció de la ciutat.

Però el dimoni, envejós i sempre disposat a fer malifetes, l'esperava, i fent-se passar per una velleta mendicant, amb totes les armes de l'adulació, li va fer creure que les obres de la catedral de Tarragona ja s'havien acabat, i que no necessitaven res més.

La jove va caure de ple en la trampa, i la pedra que abans no li pesava gens, de cop i volta, no va poder amb el seu gran pes, fins que, relliscant-li, li va caure a terra, on va quedar clavada tan endins que ja mai ningú l'ha aconseguit moure del lloc.

L'anacoreta va descobrir l'engany i, molt trista per haver-se escoltat aquella vella, va decidir iniciar un romiatge pels anys de vida que li quedaven. Abans de morir va demanar que la Pedra Alta fos respectada, i que tothom conegués les males arts del dimoni.

I el capítol de la catedral de Tarragona, veient en el fet la voluntat de Déu, no va voler que s'acabés la part més encimbellada del frontis de la catedral, i va fer deixar buit l'espai que hauria ocupat aquella pedra, per tal que en aquella deficiència s'hi veiés sempre la mentida del dimoni.

Mines de Vila-rodona

D'antic es deia que al terme de Vila-rodona hi havia mines bastant abundants d'or, de plata i de coure, d'on es proveïen els cartaginesos.

Les relíquies de Sant Llorenç

Eren tretes en processó per rogatives per demanar pluja.

ALIÓ

El nom d'Alió

En època dels sarraïns, el poble tenia el nom d'Ali, i sembla que aquí sempre hi feien parada, feien stop, i dient farem "O", " a Ali farem O", i ja va quedar "Ali-O".

L'Escoda d'Alió

L'Antoni Escoda Canela, fill d'Alió, va ser un destacat dirigent progressista del segle XIX, de qui es diu que, tot i tenir molt de poder i bons contactes, va morir en la misèria. També s'explica que en una ocasió va ser capturar pels seus enemics i tancat al campanar. Però ell es va escapar perquè els seus amics li van fer arribar un cabdell de fil d'empalomar amagat dins d'una olla de fideus, amb el qual es va despenjar per la paret i va poder fugir després amb un cavall que li tenien preparat darrere l'església. Una altra versió afegeix que el fet es va produir el dia de la Mare de Déu del Carme, i que alguns creien que per això es feia festa aquell dia.

L'Escoda va fer fer un pas subterrani que anava de casa seva fins al camí del Pla, i donava a dues cases i a l'església. Ell, sense sortir al carrer, pel soterrani, podia accedir al campanar des d'on vigilava als enemics, i podia amagar-se o fugir per l'altra sortida en cas de perill.

També es conta que el primer traçat del projecte de carretera que uneix Valls amb el Vendrell passava per Puigpelat, i en saber-ho, l'Escoda va prometre al poble que amb la seva influència aconseguiria que passés per Alió i per davant de casa seva. Va anar a Madrid i amb els seus contactes va aconseguir el traçat actual que, efectivament, passa per Alió i a tocar de la pedra cantonera de casa seva.

El Sermó d'Alió

A la segona meitat del segle XIX, un any per la festa major, estava l'església plena esperant l'arribada del predicador que havia de fer el sermó, el qual s'endarreriria. Ja cansats d'esperar, i com s'acostava l'hora de dinar, la majoria dels principals propietaris es van aixecar i van marxar cap a casa a dinar, i així ho feren a continuació bona part dels seus jornalers i simpatitzants, juntament amb altres d'ideologia liberal. Quan, més tard, va arribar el predicador, estranyat de trobar-se el temple mig buit, va preguntat què havia passat i, en sentir la resposta que li van donar, va exclamar tot indignat: "Gent d'Alió, gent de poca devoció, més s'estimen un bon plat d'olla que un bon sermó."

VALLMOLL

La Verge del Roser

Entrant a Vallmoll trobem l'ermita del Roser, on es venera la Verge del Roser. Una imatge que va ser cremada durant la Guerra Civil. Aquesta verge l'havia trobada un pastor, sota la rasa, prop d'una font que en diuen de la Mare de Déu. L'ermita es va aixecar prop del lloc de la troballa.

La gent de Vallmoll s'ha encomanat a la verge, i li han implorat el seu ajut en situacions d'accidents, malalties, guerres, etc. es conta que durant el còlera del 1885 protegí el poble, després d'una novena i processó, i ja no morí ningú més i els malalts es curaren ràpidament. També un quadre de l'ermita recorda que la població va ser salvada de la plaga de llagostes (1687) gràcies a la intersecció de la verge. (Pinyes 1935, p.27).

Càstig diví

A finals del segle XIX, a la casa de ca l'Hostaler, hi havia set o vuit homes esmorzant, i tocaren a llevar Déu, d'una missa que deien al Roser. Aleshores, un de la colla proferí una blasfèmia, digué: "Que no senti com vomita la Mare de Déu?", i es burlà dels altres que es llevaren la gorra i resaven el Crec en un Déu. I heus ací que, sobtadament, li agafà un fort dolor de ventre i començà a vomitar i estigué quatre dies que el cregueren mort. La gent ho atribuí a un càstig diví. (Pinyes, 1935, p.90).

VALLS

El tresor del Pati (Valls)

Al Pati podria haver-hi encara un valuós tresor enterrat, i diuen que podria trobar-se a l'edifici que abans era ca Tafarra (també coneguda com casa Homs), residència d'una família benestant.

En aquesta casa noble, durant la guerra amb els francesos, a principis del segle XIX, s'hi allotjava un general francès que es deia Eugène, que podria haver amagat, als fonaments de la casa, un tresor de les joies que van ser espoliades dels monestirs i les esglésies de la rodalia.

Va passar la guerra i els francesos van marxar, i al cap d'uns anys cap al 1830, es va presentar a l'ajuntament del moment una dama francesa que portava un plànol d'un tresor: era la planta de la casa de ca Tafarra i, marcat en un punt concret, el lloc on era enterrat un tresor d'incalculable valor. Ella, que si posaven que era la vídua del general Eugène, reclamava que algú excavés la casa i recuperés el que deia que era el seu tresor. El punt exacte era en un soterrani, sota el rebost de la casa, només un dels regidors va fer cas al tema doncs recordava li havien explicat que durant la guerra els francesos havien pres molt de tresor de Poblet, quasi tot el que tenien, i va pensar que potser una part havia anat a Valls. Finalment la Madame amb ajuda d'un tal Josep Romero van anar al soterrani de la casa en aquell moment deshabitada i van fer excavacions durant mesos, finalment es va tornar cap a casa amb les mans buides, doncs no van trobar res. Es diu, que algú molt espavilat es va anticipar amb èxit a les excavacions i havia fet del seu tresor però també hi ha qui està convençut que el tresor segueix ocult al Pati esperant el seu descobridor.

La jueva Raquel i el cristià Bernat (Valls)

*Al cap de la Pera també se'l relaciona amb una història d'amor entre el Bernat, un noi cristià que vivia al carrer de Sant Antoni, i la Raquel, una noia jueva que vivia al carrer dels Jueus. El Bernat i la Raquel es coneixien de petits, de jugar junts i de ser veïns. Aquesta amistat amb el temps es va convertir en amor. Va arribar l'any 1492 i l'edicta d'expulsió dels jueus, i la Raquel i la seva família havien d'abandonar el país. El Bernat i la Raquel s'estimaven molt i no es volien separar, per això es van fer una promesa. El Bernat li va dir a la Raquel que l'esperaria fins al dia que tornés, i ella li va jurar que tornaria un dia o altre. La família de la Raquel van agafar un vaixell des de Tarragona direcció Turquia. El retorn de la Raquel era molt complicat. Però el Bernat l'esperava, un mes i un altre, un any i cinc i trenta, i l'esperà tota una vida, i el pobre Bernat va morir, però no va morir de vell, va morir de mal d'amors, perquè es va passar tota la vida estimant i esperant la Raquel. El cas és que la llegenda explica que el cap esculpit (conegut com **el cap de la Pera**) és el rostre d'en Bernat, que té ulls oberts i mira cap al carrer dels Jueus perquè sis-cents anys després encara espera que baixi la seva estimada Raquel.*

La relíquia de Santa Úrsula (Valls)

Diu la tradició que la reina de Xipre també va obsequiar la ciutat de Valls amb una relíquia (que sembla que podria ser una petita part d'una mandíbula) de Santa Úrsula, a la qual tenia molta devoció. Aquesta relíquia es guarda a l'església de Sant Joan, en un preciós reliquiari de plata policromada i esmaltava en forma de cap, amb una

corona. Antigament estava ornamentat amb nombrosa pedreria, que anà desapareixent, i fou substituïda per fantasia. Va desaparèixer arran dels fets del 1936, però al cap d'un any va ser recuperat.

Aquesta relíquia es treia en temps de secada per demanar la pluja, i si tot i així no se n'obtenia, s'acudia a la Mare de Déu de Lledó. Es guardava dins del sagrari de l'altar de Santa Úrsula, el qual estava tancat en tres claus que guardaven el rector, l'alcalde i els obrers de la Mare de Déu de la Candela. A Valls, Santa Úrsula es patrona de la ciutat.

PICAMOIXONS

El gegant robafaves

Un gegantó de Valls, molt lligat amb Picamoixons. Durant els viatges a aquest poble, ho aprofitava per posar-se en algun hort i afartar-se de faves, en una ocasió va ser enxampat.

La cova de l'Arjant (Picamoixons, Valls)

A la falda de la muntanya anomenada de la Vila (que abans de parcel·lar-se havia estat propietat del Comú) hi havia diversos amagatalls, forats i coves, algunes de misterioses i poc conegudes.

Una d'aquestes era la cova de l'Arjant, una cova molt llarga, fosca i tèntrica, on ningú mai havia aconseguit arribar al final, ni veure-la tota sencera.

Amb tot, s'explica que un dia, un vilatà, per saber si la cova tenia sortida, va decidir tirar un gat pel forat d'entrada. Després aquest home va marxar al poble i, al cap d'uns dies, el gat va sortir per un forat al gorg de Paris, prop de Picamoixons. Per tant, la gent va suposar que, a més d'una entrada, hi havia una sortida a la base de la muntanya, en algun punt que no estava concretat.

En aquesta cova misteriosa no se sap què s'hi feia, hi ha gent que diu que podien ser catacumbes, de l'època que es perseguien els cristians, d'altres expliquen que servia d'amagatall de bandolers per amagar tresors i monedes, potser monedes d'arjant (de plata), i d'aquí podria venir el nom de la cova, d'amagar o extreure-hi argent. I sí que es deia que antigament s'hi havia trobat gran quantitat de plata. També es conta que amb aquest arjant o argent que es treia de la cova es feia la moneda de la població durant l'edat mitjana.

Una tradició que també tenia bona acceptació era la que sostenia que aquesta cova, molts anys passats, havia estat refugi d'un bandoler que li deien Arjant.

Es diu també que en aquesta cova hi havia un passadís secret soterrat que portava al riu Francolí.

LA RIBA

La cova de la Moneda i el tresor

Aquesta cova es troba en terme de la Riba, a la banda del Brugent. El llegendari conta que, en una ocasió, un home de la Riba va anar a la muntanya, i en una cova va trobar unes gerres plenes d'or. Amb el ruquet les va baixar cap a casa, i amb el ruquet les va baixar cap a casa, i no va dir-ne res a ningú. Es diu que aquella troballa va ser la riquesa de la casa, tot i que no van demostrar mai que tinguessin aquell or, i la dona vas seguir treballant a la casa del Cardenal Gomà. D'aquesta llegenda hi ha diverses versions, però en totes s'explica que el nom de la cova tindria l'origen en el fet d'haver-hi trobat or.

MONT-RAL

La pastora Tineta i la roca Monera

S'explica que fa molts anys una bonica pastora, coneguda com la Tineta, acostumava a pasturar el seu ramat sota la roca Monera, tocar del riu Brugent. Aquesta s'enamorà del pagès Perot, que treballava unes terres properes, els dos feien plans de futur. Però el Senyor del Castell de Farena volia separar-los, la Tineta cada cop més desesperada, un dia que ella estava damunt la roca, el Sr del Castell de Farena l'amenaçà de tancar el Perot a la presó del castell de Farena, ell la volia agafar i ella corregué atemorida fins arribar a l'extrem de la roca, abocada al buit, d'on no podia escapar, Ella heroica, tans sols tenia clara una cosa la fidelitat al Perot i que abans de caure en mans de l'embogit cavaller es deixaria caure al buit i així va ser es deixà caure d'espatlles al buit i arrossegà al senyor. Tots dos caigueren al riu, al peu de la roca Monera. Les aigües acolliren tots dos cossos, però el de la Tineta no arribà al fons i unes mans amoroses, d'unes fades del riu, la protegiren, i la portaren a la riba. El cos de la Tineta, protegit fora de l'aigua, entrà en calor i retornà la vida, i de Farena sentí com la cridaven: era el seu estimat Perot, que tornava Actualment a Farena tenen dos caps grossos que representen el Perot i la Tineta, dos personatges molt estimats al poble.

PLA DE STA MARIA

El túnel amagat del Pla de Santa Maria

Explica la llegenda que a l'església romànica del Pla, coneguda també com l'església vella, hi havia un túnel que arribava fins cal Rubinat, al carrer Major. Explicaven els avis que aquesta casa era on vivien els amos que manaven en aquell temps. El passadís, d'uns quatre-cents metres, no l'ha vist ningú, però temps enrere se'n parlava. Diuen que les cases de prop de San Ramon que van fer cisternes ho trobaven buit, i no seria estrany que algun pas hi hagués. Devia ser per escapar-se o potser per amagar-se.

El Peu i el Cor de Nostre Senyor

S'explica que quan Nostre Senyor anava per la nostra terra, va voler deixar-nos una mostra perpètua del seu pas. Al bell mig d'un camí on passaven els carros per anar als Carpis (actualment una rasa que passa per cal Tudores) s'hi pot veure una petjada i un cor molt ben definits i marcats a la roca viva.

El pas del temps no ha esborrat els senyals i encara es poden observar. La religiositat del poble ha atribuït aquelles empremtes al cor i al peu de Nostre Senyor.

Sant Ramon de Penyafort i l'església romànica

Església romànica de Sant Ramon (el Pla de Santa Maria), segons la llegenda edificada en compliment d'una promesa que el rei Jaume I va fer a Sant Ramon de Penyafort.

FIGUEROLA DEL CAMP

El passadís secret de la torre de la Mixarda

Expliquen que la torre de la Mixarda, una torre de guaita medieval situada a uns cinc quilòmetres de Figuerola, es comunicava per un passadís soterrani i secret amb la cova d'en Jordà, a Prena-feta, on fa molts anys es van amagar grans tresors. Aquesta torre és també coneguda com la torre dels Moros.

La Roca Foradada (Figuerola, Barberà)

Si una persona aconsegueix passar a través d'ella amb un cistell ple d'aigua, abans de l'nay, serà casat. Igualment pot aconseguir canviar de sexe.

La Cova del Gat

On es diu que una vegada hi va entrar un gat i no en va poder sortir mai més. I diuen que encara hi és.

AIGUAMÚRCIA

Als Nuclis: Plà de Manlleu i a l'Albà

Les Campanes d'Or (el Plà de Manlleu, l'Albà)

Al mas conegut com la Campanera, s'assegura que hi ha enterrada una campana d'or, que ningú ha pogut trobar encara.

També es diu que al castell de l'Albà, també al terme d'Aiguamúrcia, del qual es conserva algun mur i part d'una torre, hi havia enterrades unes campanes d'or.

La Visita de Sant Francesc d'Assís a Santes Creus

La creença popular diu que Francesc d'Assís va viure un temps a Barcelona i que, cap a principis del segle XII, va voler viatjar per les terres interiors i meridionals que havien estat durant més temps sota la denominació àrab per estendre la seva prèdica. A Barcelona, l'estada d'el'home sant va estar envoltada d'una merescuda fama de miracle, i hi va deixar deixebles que continuaren la seva obra. Durant el trajecte cap a les terres del sud, sant Francesc d'Assís veié com la gent acudia a la vora del camí per escoltar la seva paraula, i tothom es meravellava de l'extraordinari do del verb que tenia aquell pelegrí que viatjava descalç i es cobria amb una senzilla túnica senyida amb una corda. Es creu que l'itinerari del Sant cap a les comarques meridionals va passar per diversos llocs: sant Joan Despí, Cervelló i el Coll d'Oral, el mas del Lledoner, Vilafranca del Penedès i la Bisbal del Penedès, el coll de la Rubiola, Rodonyà...

En aquesta última població, les notícies del pas del sant han quedat recollides a l'arxiu parroquial, i esmenten que els senyors del lloc es feren un honor d'allotjar el sant a casa seva.

L'itinerari de Sant Francesc d'Assís continuà pel Gaià fins a Santes Creus. L'home sant havia sentit que allà s'havia bastit un temple dedicat a Santa Maria i que uns monjos blancs de l'orde cistercenc el regien, així que decidí visitar-los. El sant, abans d'arribar al monestir i assedegat pel llarg viatge, s'aturà en una font situada en una albarda on es rentà les mans, es remullà la cara i begué aigua. Més tard es dirigí a l'església del monestir, on fou assistit pel pare hostaler que l'acompanyà en una cambra i el proveí d'aliment. Durant els dies que el sant restà al monestir els monjos blancs del Císter gaudiren de la companyia d'aquell home que dignificava la Casa de Déu i que els acompanyava en les pregàries. Potser és gràcies al fort impacte que tingué aquesta visita al monestir del Gaià que després de la seva mort els monjos de Santes Creus bastiren el primer altar de què es té constància a Catalunya dedicat a sant Francesc d'Assís.

QUEROL

Passadís secret a Querol

A Querol s'explica que des del castell hi havia un túnel amagat que sortia baix, vora el riu Gaià, a un quilòmetre de distància .Es creia que era un pas per escapar-se quan tenien batalles o per poder anar a buscar aigua quan estaven assetjats.

El tomb dels Morts (Esblada, Querol)

A uns cent-cents metres d'Esblada, hi ha un tomb a la carretera que va a Igualada que és conegut com el tomb dels Morts, perquè és conegut com el tomb dels Morts, perquè és on diu que van matar-hi alguns bandolers .Van baixar la guàrdia de Santa Coloma de Queralt i els van pelar allí en un enfrontament. Es creia que els bandolers s'amagaven en alguna casa d'Esblada.

Bruixes a Querol

A Querol s'havia dit que hi havia bruixes, i també persones que tenien llibres de bruixeria. En alguna casa se sentien sorolls i cadenes per dalt les golfes, de la qual cosa es culpava les bruixes.

Al mas del Capellà, tirant cap a Esblada, al coll dels Matolls, i sembla que en aquella zona, als llibres havien après que enfocant amb un llum un punt determinat, podien fer sorolls, imatges rares i màgia.

**** Llegendes extretes del llibre de **Llegendes de l'Alt Camp**, de Rosa M. Canela i Balsebre, Editorial Farell (2011).*